

Tussendoelen Ontluikende gecijferdheid (inclusief logisch denken vanaf 3;6 jaar)

0	1;6	2	2;6	3	3,6	4	4;6
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ontwikkelt een besef van <i>getalsnamen</i> door rijmpjes en versjes. (bijvoorbeeld: 'een- twee ..klaar' 2. Ontwikkelt gevoel voor <i>ritmisch aanwijzen</i> als onderdeel van een rijmpje of versje. 3. Doet graag 'benoemingspelletjes' waarbij geluid en gebaar synchroon lopen. (bijvoorbeeld: 'dit is mijn neus, en dit is mijn mond'). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noemt in willekeurige volgorde enkele telwoorden. 2. Maakt grof onderscheid tussen hoeveelheden, een groep voorwerpen is meer dan één voorwerp. 3. Heeft enig begrip van hoeveelheden 1 en 2 wanneer het aantal belangrijk voor hem is. 4. Gebruikt hoeveelheidsaanduidingen als: meer, veel. Begrijpt uitdrukkingen als: genoeg, meer. 5. Zegt spontaan enkele getallen op in het spel. 6. Groepeert voorwerpen met uitdagende overeenkomst (bijvoorbeeld glas en rietje). <p>Getallen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Weet dat een verzameling uit één, twee, drie of meer kan bestaan. <p>Metten:</p> <p>Begrippen/tegenstellingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oriënteert zich op eenvoudige groottebegrippen (groot-klein, warm-koud). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Telt kleine hoeveelheden synchroon. Noemt telwoorden en evt. het resultaat (bijvoorbeeld voorwerpen in een boekje willen tellen; hoeveel appels hangen er in de boom?). 2. Gebruikt in spel (betekenisvolle situaties) enkele telwoorden juist. 3. Soms correct gebruik van getal en hoeveelheid. 4. Overziet hoeveelheden van 1, 2 en 3. 5. Weet dat de hoeveelheid verandert wanneer aan een groep iets wordt toegevoegd of weggehaald. 6. Splitst een groep van 3 of 4 voorwerpen op verschillende manieren en ontdekt dat het totaal steeds gelijk blijft. <p>Omgaan met de telrij</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Begint hardop te tellen (akoestisch tellen). 2. Oriënteert zich op de telrij t/m 5 <p>Getallen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Herkent groepjes van 2 en 3 zonder te tellen 	<p>Omgaan met de telrij</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kan de telrij opzeggen vanaf 1 als liedje of versje 2. telt spontaan (tot 10) allerlei dingen op asynchrone wijze. 3. kan drie voorwerpen goed tellen 4. kent een aantal cijfers en weet dat de woorden één, twee, drie in een vaste volgorde staan 5. kan aantallen tot 3 of 4 in één keer overzien. 6. kan in speelse betekenisvolle situaties de functie begrijpen van tellen en de betekenis van telwoorden. 7. Oriënteert zich op de telrij tot ten minste 10. <p>Getallen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Begrijpt wat (heel) veel en (heel) weinig is. 2. Praat over getallen en hoeveelheden in betekenisvolle situaties. 				

	<p>Vergelijken (lengte/oppervlakte)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maakt kennis met situaties waarin aspecten van lengte, gewicht, inhoud, geld en tijd aan de orde zijn. <p>Geld</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maakt kennis met situaties waarin sprake is van kopen en betalen. <p>Meetkundige figuren</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Doet vormen in een vormenstoof en maakt (eenvoudige) legpuzzels. 	<p>Aantallen representeren</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Geeft met vingers aan hoe oud hij is <p>Hoeveelheidsbegrippen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maakt kennis met hoeveelheidsbegrippen: meer, minder, meeste, minste, veel, weinig in betekenisvolle situaties* <p>Erbij- en eraf situaties</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verdeelt voorwerpen over verschillende kinderen of bakjes. <p>Meten</p> <p>Begrippen/tegenstellingen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Herkent en benoemt eenvoudige groottebegrippen: lang, groot, hoog, laag, klein* 2. Ontdekt tegenstellingen en leert begrippen kennen als: grootste-kleinste, langste-kortste, hoogste-laagste* <p>Classificeren/serieren</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Onderzoekt eigenschappen van voorwerpen. 2. Groepeert enkele voorwerpen. 	<p>Aantallen representeren</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Herkent enkele getsymbolen (cijfers/getallen, weet hoe de 1 en de 2 heten) 2. kan over getallen en tellen in betekenisvolle situaties praten 3. ontdekt dat hoeveelheden verschoven of bedekt kunnen worden zonder dat het totaal verandert <p>Omgaan met hoeveelheden</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kan kleine hoeveelheden op het oog vergelijken: op 'meer', 'minder', 'meeste', 'evenveel' en vergelijkt grotere hoeveelheden met groot verschil in aantal op het oog op 'meer', 'minder', 'meeste', 'minste 2. kan omgaan met hoeveelheidsbegrippen meer, minder, meeste, veel, weinig in verschillende betekenisvolle situaties 3. kan voorwerpen aan elkaar koppelen of bij elkaar leggen en zo één- één relatie ontdekken 4. experimenteert met getal symbolen, tellen en telwoorden en begrijpt dat ze iets met elkaar te maken hebben
--	--	--	---

		<p>Vergelijken (lengte/oppervlakte)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maakt rijtjes of stapels met blokken langer, korter, hoger, lager. <p>Vergelijken (gewicht)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leert begrippen zwaar en licht 2. Tilt en weegt verschillende voorwerpen en vergelijkt wat zwaarder is <p>Vergelijken (inhoud)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Doet ervaring op met vergelijken op inhoud. 2. Speelt met vormen en water en zand: vullen, overgieten, vol maken, leeg gooien. <p>Tijd</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zegt hoe oud hij is. 2. Ervaart de indeling en de loop van de dag en leert de begrippen ochtend, middag en avond kennen 3. Maakt in betekenisvolle situaties kennis met de klok. <p>Geld</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Speelt situaties na waarin kopen en betalen voorkomt 	<p>Erbij en eraf situaties</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kan voorwerpen eerlijk verdelen over verschillende kinderen of bakjes 2. kan erbij of eraf halen van steeds één voorwerp(bijvoorbeeld in versjes) en begrijpen dat het er eentje meer of minder wordt <p>Metten</p> <p>Vergelijken</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. herkent begrippen als lang-kort- hoog-laag- klein-groot 2. ontdekt en vergelijkt met behulp van materiaal tegenstellingen als grootste-kleinste, meeste-minste, veel - weinig 3. (her)kennen van aspecten als lengte, gewicht, inhoud, geld en tijd die aan de orde komen in betekenisvolle situaties <p>Lengte</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kan de eigen lengte meten, bijvoorbeeld met behulp van een ander en met streepjes op de muur of een strook 2. kan eenvoudige meetproblemen oplossen; vergelijken op lengte en oppervlakte: wie wat is groter/langer, welke toren is hoger? 3. kan rijtjes leggen of stapels maken
--	--	---	--

met blokken: hoger en lager maken,
langer en korter maken

Inhoud

1. experimenteert met situaties waarin vergelijken op inhoud voorkomt: wie heeft meer limonade?
2. experimenteert met vormen water/zand: overgieten, vullen, leeg gooien.

Gewicht

1. experimenteert met tillen en wegen van verschillende voorwerpen
2. (her)kent experimenterend wat is zwaar, heel licht

Geld

1. Speelt situaties na waarin sprake is van kopen en betalen (muntjes geven en spullen daarvoor krijgen), zoals in de winkelhoek.
2. Gebruikt begrippen als kopen, betalen, geld, duur.

Tijd

1. ontdekt en herkent de indeling en het verloop van de dag
2. (her)kent de namen die we gebruiken voor de delen van de dag:

			<p>ochtend, middag, avond, nacht</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Kan tijdsaanduidingen gebruiken zoals "als het zomer is" 4. Maakt in betekenisvolle situaties kennis met de klok zoals aan de wijzers kunnen zien dat het later wordt of tijd is voor.... 5. Kan gebeurtenissen in de juiste volgorde navertellen 6. (Her)kent taal en begrippen die te maken hebben met tijdsbeleving en tijdsbesef: lang, kort, even, snel, nu, toen straks, vroeg, laat 7. (her)kent verschillende weerselementen in de seizoenen <p>Oriënteren en lokaliseren</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kan meetkundige begrippen herkennen en toepassen in relatie tot zichzelf en ten opzichte van het eigen lichaam 2. Kan meetkundige begrippen als voor, achter, naast, in, op, boven, onder, dichtbij en ver herkennen en kan aanwijzen waar wat te zien is bijvoorbeeld op een plaat, (waar zie je de hond?) 3. Kan over concrete voorwerpen en situaties praten, die niet meteen zichtbaar zijn(de beer achter de kast) 4. Kan voorwerpen in de ruimte
--	--	--	--

aanwijzen en ook met de ogen dicht
aanwijzen waar deze voorwerpen
zijn

Construeren

1. Bouwt en construeert met materiaal (duplo, blokken, rals, kapla en ander bouw- en constructiemateriaal).
2. Kent namen van basisvormen (driehoeken, cirkels/rondje, vierkant)
3. Vouwt met vouwblaadjes/papier
4. Maakt constructies met klei/plasticine/brooddeeg.
5. Maakt vormen en patronen of maakt deze na (rijgen, stempelen, kleuren, mozaïek- en karelenplankfiguren (na)(leggen).

Spiegelen en schaduwen

1. Ontdekt mogelijkheden met spiegelen (eigen lichaam, voorwerpen).
2. ontdekt en herkent de (eigen)schaduw
3. Experimenteert met schaduwen.